

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 77 0 П 117760 23 Рев
Бања Лука, 02.7.2024. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Тање Бундало као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Сенада Тице као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља С.Б. из Г.Г., заступан по В.П., адвокату из Б.Л., против тужених Града П. – Т.в.с.ј., заступан по Правобранилаштву Републике Српске, те Е.о. д.д. Б.Л., заступан по Адвокатском друштву М.и.п. из М., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог Града П. – Т.в.с.ј. против пресуде Окружног суда у Приједору број 77 0 П 117760 23 Гж од 20.10.2023. године, на сједници одржаној 02.7.2024. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се усваја и обје нижестепене пресуде преиначавају тако што се тужбени захтјев одбија у цијелости и тужитељ обавезује да туженом Граду П. – Т.в.с.ј. накнади парничне трошкове у износу од 1.800,00 КМ, а захтјев тужитеља за накнаду парничних трошкова у односу на овог туженог се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Приједору број 77 0 П 117760 21 П од 26.01.2023. године обавезан је тужени Град П. – Т.в.с.ј. (даље: првотужени) да тужитељу по основу нематеријалне штете исплати износ од укупно 48.200,00 КМ са каматом од пресуђења до исплате и трошковима парничног поступка у износу од 5.685,00 КМ, док је преостали дио тужбеног захтјева у односу на овог туженог одбијен. Тужбени захтјев у односу на туженог Е.о. д.д. Б.Л. је у цијелости одбијен и тужитељ обавезан да овом туженом накнади парничне трошкове у износу од 2.632,50 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Приједору број 77 0 П 117760 23 Гж од 20.10.2023. године жалба првотуженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена у досуђујућем дијелу.

Благовременом ревизијом првотужени побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се обје нижестепене пресуде преиначе тако да се тужбени захтјев одбије у цијелости или да се исте укину и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужитељ истиче да је ревизија неоснована па предлаже да се иста одбије.

Ревизија је основана.

Предмет спора је тужбени захтјев да се тужени обавезу да тужитељу накнаде нематеријалну штету коју је претрпио на раду.

Након проведеног поступка и резултата изведених доказа нижестепени судови су нашли утврђеним: да је дана 26.7.2013. године тужитељ, који је био запослен код првотуженог на пословима ватрогасца, тешко повријеђен у току обављања послова свог радног мјеста; да је због задобијених повреда тужитељ трпио болове и страх те да је код њега дошло до умањења животне активности од 40% и наружености блажег степена; да је тужитељ у два наврата оперисао кичму; да је тужбу за накнаду нематеријалне штете тужитељ поднио суду дана 09.12.2021. године.

Нижестепени судови су дјелимично усвојили тужбени захтјев тужитеља у односу на првотуженог, нашавши да је неоснован приговор застарјелости потраживања јер је лијечење тужитеља окончано у августу 2021. године, од када датира задњи налаз љекара физијатра.

Правни ставови о застарјелости потраживања, изражени у нижестепеним пресудама, по оцјени овога суда, не могу се прихватити као правилни.

Одредба члана 106. у вези са чланом 104. Закона о раду (Службени гласник Републике Српске“ број 55/07 - Пречишћени текст), који је био на снази у вријеме повређивања тужитеља, директно упућује на примјену општих начела о одговорности регулисаних у Закону о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), за штету која раднику настане на раду или у вези са радом па ће се, према томе, увијек када се ради о утврђивању одговорности за штету, у таквим случајевима примјењивати општа правила о одговорности за штету, укључујући и правила о застарјелости потраживања, ако другим законом као посебним законом та одговорност није друкчије регулисана.

Потраживање проузроковане штете, у смислу члана 376. ст. 1. и 2. ЗОО, застаријева за 3 године од дана када је оштећени дознао за штету и за лице које је штету учинило. У сваком случају, ово потраживање застаријева за 5 година од када је штета настала.

У судској пракси је општеприхваћено становиште да застаријевање потраживања на име нематеријалне штете почиње да тече тек по завршеном лијечењу и стабилизацији здравственог стања оштећеног односно откада је оштећени сазнао за трајне посљедице задобијених повреда и постао свјестан тога да даље лијечење не придоноси смањењу трајних штетних посљедица повређивања. Наиме, оштећени по правилу није у могућности да одмах сазна у чему се састоји штета одн. какве ће штетне посљедице оставити штетна радња. Застарјелост у редовним ситуацијама наступа истеком рока од 3 године од сазнања за штету или од када су поједини видови нематеријалне штете добили облик коначног стања. Дакле, рок застарјелости нематеријалне штете почиње тећи од оног дана када су поједини видови нематеријалне штете добили облик коначног стања тј. рачуна се од завршеног лијечења одн. дана завршетка оних медицинских радњи и захвата којима се лијечење фактички сматра завршеним. Када су у питању претрпљени физички болови, рок застарјелости почиње тећи од престанка болова, за страх од престанка страха, а за душевне болове због смањења опште животне способности, застарјелост почиње

тећи од завршетка лијечења и сазнања за постојање смањења опште животне способности.

Како сваки вид нематеријалне штете застаријева посебно, суд је дужан да у току поступка утврди када су код оштећеног лица престали болови и страх, када је завршено његово лијечење и када је исто сазнало за постојање смањења животне активности одн. наружености. Суд може ове чињенице утврдити на основу медицинске документације, а по потреби може затражити мишљење од вјештака одговарајуће струке. Суд је све ово дужан утврдити само ако тужени истакне приговор застарјелости.

У налазу љекара ортопеда из Одјељења за ортопедску хирургију Завода Д.М.З. Б.Л. од 23.5.2016. године је констатовано да је тужитељево стање коначно, након чега му је закључено боловање и исти се вратио на посао. Из тога произилази да је код тужитеља лијечење завршено средином 2016. године када су његове повреде консолидоване и посљедице добиле облик коначног стања. Дакле, тада је тужитељ сазнао за штету и за лице које је штету учинило. Пошто је исти тужбу поднио суду 09.12.2021. године, слиједи закључак да је протекао субјективни рок од 3 године, предвиђен чланом 376. став 1. ЗОО, у коме је имао право да тражи накнаду нематеријалне штете. Стога су нижестепени судови погрешно примијенили материјално право када су одбили приговор застарјелости потраживања и дјелимично усвојили тужбени захтјев.

Објективни (апсолутни) рок застарјелости почиње тећи од дана када је штета настала. Како је тај рок протекао прије подношења тужбе, потраживање тужитеља је у сваком случају застарјело, чак и да је правилан (а није) закључак нижестепених судова да је лијечење тужитеља окончано 2021. године, када се исти, након што у периоду од двије и по године није долазио код љекара, јавио на љекарски преглед због болова у леђима.

На основу изложеног одлучено је као у изреци, примјеном одредбе члана 250. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске” број 58/03 до 27/24, даље: ЗПП).

Будући да су нижестепене пресуде преиначене, преиначена је и одлука о трошковима поступка (члан 397. став 2. ЗПП). Као странци која је успјела у спору, првотуженом су досуђени трошкови у цјелокупном траженом износу (члан 386. став 1. ЗПП), а исти се односе на састав одговора на тужбу и заступање на 2 рочишта у износу од по 600,00 КМ одн. укупно 1.800,00 КМ, у складу са Тарифним бројем 2. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник Републике Српске” број 68/05).

Предсједник вијећа
Тања Бундало

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић

